

SĂRBĂTORIREA ZILELOR NAȚIONALE ÎN FOCȘANI ÎN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI AL XIX-LEA ȘI ÎNCEPUTUL SECOLULUI AL XX-LEA

Corina Duca

Momentele primordiale în devenirea statului român au reprezentat - și continuă să reprezinte - prilej de sărbătoare în sufletele românilor , dar și de cinstire a memoriei celor care prin lupta și îndârjirea lor , au reușit să pună piatra de temelie a societății românești. Cinstirea acestor zile la dimensiuni naționale , se cuvine să se facă an de an , cu fastul și demnitatea care definesc patriotismul oricărei națiuni.

Și în trecut, ca și în prezent, sărbătorile naționale au reprezentat prilej de bucurie în sufletele românilor, fiind celebrate cu toată solemnitatea cuvenită. Atât la Focșani , cât și în toată țara, zilele de 24 Ianuarie, 14 Martie, 8 Aprilie, 10 Mai, 21 Mai , au fost punctate prin ceremonii fastuoase la care au participat cu mic cu mare, toți românii mândri de originea și de faptele de glorie ale înaintașilor.

Un moment crucial în devenirea statului român, l-a reprezentat cu siguranță, actul de la 24 Ianuarie 1859. Expresie a voinței unanime a poporului nostru de a trai în fruntariile unui singur stat , evenimentul de la 24 Ianuarie a semnat pentru vrânceni, întregirea orașului Focșani , separat de secole în Focșanii Moldovei și Focșanii Munteni.

Dubla alegere a lui Alexandru Ioan Cuza , a fost întâmpinată la Focșani cu un entuziasm nemaîntâlnit. Clopotele bisericilor au bătut neîncetat, străzile au fost iluminate iar din mii de piepturi de putneni a răsunat „Hora Unirii” în numele deșeurilor orașului

Focșani, pornea spre Iași la 25 ianuarie 1859, o telegramă de felicitare adresată noului domnitor ¹.

An de an , pe toata durata domniei lui Cuza , ziua de 24 Ianuarie a fost celebrată cu mare fast , ca sărbătoare națională la fel ca și zilele onomastice ale principilor domnitori.

Autoritățile putnene au reușit de fiecare dată să fie la înălțime, pregătind sărbătorile în cele mai mici detalii. Astfel, la 12 ianuarie 1863, ministrul de Interne Nicolae Crețulescu, trimitea în teritoriu *Programul pentru Serbarea Națională de 24 ianuarie, aniversală alegerii Înălțimii sale Principele Domnitor*. La punctul VII al programului, se solicita, ca momentul solemn să fie serbat în toate orașele, târgurile și satele, printr-un Tedeum, la ora 10 dimineața. Pentru orașele de rezidență ale districtelor se solicita prezența la Tedeum a prefectului și a funcționarilor statului: un escadron de jandarmi urma să salute cu 3 salve de puști cermonialul religios. Se recomanda de asemenea ca la orele 12, reprezentanții districtelor să primească felicitări în numele guvernului, iar seara , orașul să fie iluminat ².

Conformându-se ordinului ministrului Crețulescu, prefectul districtului Putna, Tufelcik, aducea la cunoștința membrilor municipalității unite din Focșani, la data de 19 ianuarie 1863, faptul că ziua de 24 Ianuarie, urmează a se celebra cu toată solemnitatea, dat fiind că este cea mai mare sărbătoare națională. În aceeași înștiințare, prefectul solicita prezența membrilor la Tedeumul dedicat zilei de 24 Ianuarie, ce urma să aibă loc la Biserica Catedrală Domnească, la orele 10 dimineața. Pentru orele 12 erau programate la casa prefectului, primirile în onoarea guvernului ³.

Festivitățile dedicate zilei de 24 Ianuarie 1863, au fost încununate de un mare bal organizat de Alexandru Ioan Cuza , la

¹ Horia Dumitrescu, *Focșanii și „Unirea cea mică”*, în *Cronica Vrancei*, vol. II, coordonator: Horia Dumitrescu, Editura DM Press, Focșani , 2002, p. 73.

² Arhivele Naționale Vrancea (în continuare se va cita: A.N.Vn.), fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 16 / 1863, f. 3.

³ *Ibidem*, f. 2.

10 februarie 1863 la București, la care a fost invitat să ia parte și președintele municipalității unite din Focșani ⁴.

Zilele onomastice ale familiei domnitoare au completat calendarul sărbătorilor naționale. Din corespondența prefectului ținutului Putna, Tufelcik, aflăm că toate autoritățile au luat măsuri pentru derularea în condiții optime , a ceremoniilor aniversare ce urmau să se desfășoare în ziua de 21 Mai 1863 , în cinstea doamnei Elena Cuza. Ca și în cazul zilei de 24 Ianuarie , manifestările au debutat cu oficierea Tedeumului în Biserica Catedrală Domnească , la orele 10 , în prezența oficialităților districtului; la orele 12 , prefectul a primit felicitări din partea cetățenilor în numele Doamnei Elena, iar seara , prin înțelegere cu Poliția orașului , urbea a fost iluminată ⁵. Ceremonii similare au avut loc în toate târgurile și satele districtului⁶.

Ziua de 30 august, când este sărbătoarea Sf. Alexandru, a dobândit între anii 1859-1866, caracter de sărbătoare națională aniversară a onomasticii Măriei Sale Prea Înălțatul Alecsandru Ioan I. Din programul elaborat cu această ocazie de Ministerul de Interne, aflăm că la București , ceremoniile din 30 august 1863 debutau la revărsatul zorilor cu 101 salve de tun , trase de pe dealul Mihai Vodă și continuau cu Tedeumul oficiat de Părintele Mitropolit în Biserica Sfintei Mitropolii la orele 10, salutat de alte 101 salve de tun. La apusul soarelui , festivitățile se încheiau prin alte 21 salve de tun ⁷.

După tipicul marilor sărbători , ziua de 30 august 1863 , a debutat și la Focșani, dar și în satele și târgurile districtului Putna, la orele 10 , cu oficierea Tedeumului, salutat de trei salve de puști. După tradiție, prin grija mai marilor orașului , categoriile defavorizate au primit carne și pâine. La orele prânzului, prefectul a primit felicitări în numele Domnitorului de la cetățenii orașului, iar seara , toate edificiile publice au fost iluminate pentru marcarea momentului festiv ⁸.

⁴ *Ibidem*, f. 5.

⁵ *Ibidem*, f. 9.

⁶ *Ibidem*, f. 10.

⁷ *Ibidem*, f. 14.

⁸ *Ibidem*, f. 13.

Finele anului 1863, a adus cu sine un nou moment de mare solemnitate - ziua de 15 decembrie, când prin ordinul primului - ministru Mihail Kogălniceanu, urmau a se oficia în toată țara Tedeumuri, în cinstea adoptării de către Adunarea Legislativă a proiectului de Lege privind secularizarea averilor mănăstirești . Autoritățile putnene s-au conformat ordinelor primite, iar la 15 decembrie 1863, la orele 10 , în toate bisericile din orașe, sate și târguri s-au oficiat Tedeumuri. Prin grija autorităților municipale, Focșaniul a fost iluminat în cinstea marelui eveniment ⁹.

Sărbătoarea de 24 Ianuarie a fost la fel de strălucitoare și în 1865. Ceremoniile din Focșani au debutat cu Tedeumul de la Biserica Domnească, salutat prin trei salve de tun. La ceremoniile religioase au luat parte toate autoritățile civile și militare ale orașului în frunte cu prefectul. După obicei , prefectul a fost cel care aprimit felicitari în numele Domnitorului. S-a dispus de asemenea distribuirea de pâine și carne către nevoiași și iluminarea localurilor publice ¹⁰. Prin vocea prefectului Tufelcik, locuitorii districtului îi transmiteau, la 24 Ianuarie 1865, Domnitorului, o telegramă de felicitare, dorindu-și ani îndelungași și sănătate, pentru mărirea și fericirea României ¹¹.

Aniversarea zilei onomastice a Măriei Sale Doamna Elena Cuza din 21 Mai 1865 ¹², dar și a onomasticii Domnitorului din 30 August 1865 ¹³ au fost celebrate cu aceeași solemnitate ca în fiecare an. Focșaniul a îmbrăcat haine de sărbătoare . În biserici s-au oficiat Tedeumuri, nevoiașii au primit alimente, iar orașul a fost iluminat până la orele 24.

Un nou moment festiv, sărbătorit la nivel național în 1865 este legat de legalizarea instrucțiunii publice obligatorii. Astfel, la 1 septembrie 1865, oficialitățile orașului Focșani în frunte cu primarul Mihalache Ionescu au participat la un Tedeum săvârșit la Biserica „Sfântul Ioan”. Momentul a fost încununat de o impresionantă

⁹ *Ibidem*, f. 20.

¹⁰ *Ibidem*, dosar nr. 16 / 1865, f. 1.

¹¹ *Ibidem*, f. 2.

¹² *Ibidem*, f. 12.

¹³ *Ibidem*, f. 32.

„*serbare scolastică*”, desfășurată în localul Școlii Publice de Băieți nr. 1¹⁴.

Anul 1866 a început sub auspicii destul de nefaste pentru domnitorul Alexandru Ioan Cuza. „*Monstruoasa coalțiție*” organizată în jurul conservatorilor și liberalilor, și-a intensificat eforturile în vederea detronării lui Cuza. Printre cei mai înverșunați adversari ai domnitorului îi regăsim pe I. C. Brătianu, pe C. A. Rosetti, dar și pe Anastasie Panu și Ion Ghica¹⁵. Prin diverse metode, conspiratorii au reușit să atragă de partea lor și armata, fapt ce garanta succesul acestei acțiuni conspirative. Astfel, în ianuarie 1866, în toiul pregătirilor pentru sărbătorirea celor șapte ani de la Unire, Bucureștiul era împânzit de foi volante pe care se scria „*Afară cu hoții*”, iar pe pereții Palatului domnesc au fost lipite afișe cu textul „*Această casă este închiriată de la 24 ianuarie*”¹⁶.

În ciuda tuturor intrigilor care se țeseau în jurul lui Cuza, acțiunile dedicate zilei de 24 Ianuarie s-au pregătit în toată țara în cele mai mici detalii. La Focșani, sărbătoarea dedicată Unirii a însuflețit întreg orașul. La Catedrala Domnească s-a oficiat un Tedeum în onoarea Domnitorului, cei nevoiași au primit alimente, iar orașul a strălucit până târziu în noapte, fiind iluminat în cinstea mării sărbători¹⁷. În aceeași zi, pleca spre București, o telegramă de felicitare din partea focșănenilor, care, prin glasul prefectului Tufelcik îi aduceau Domnitorului respectuoase omagii încheind cu: „*Să trăiți Măria Ta, să trăiască Unirea și viitorul României*”¹⁸.

Iubirea și respectul poporului pentru Domnitorul lor nu au stăvilit acțiunile complotiștilor. Dacă la 8 februarie 1866, când se împlineau șapte ani de la sosirea lui Cuza în București fusese pregătită chiar asasinarea lui, în noaptea de 10 / 11 februarie s-a jucat

¹⁴ *Ibidem*, f. 35.

¹⁵ A. D. Xenopol, *Istoria românilor din Dacia Traiană*, vol. XIII, p. 154.

¹⁶ Lucia Borș, *Doamna Elena Cuza*. Ediție îngrijită de Cîrțu Lucia, Editura „Pelendava”, Craiova, 1992, p. 84.

¹⁷ A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 19 / 1866, f. 7.

¹⁸ *Ibidem*, f. 5.

actul final al unei acțiuni de multă vreme gândite și pregătite¹⁹. Cuza a fost forțat să abdice, iar puterea a fost preluată de o Locotenență Domnească și de un Guvern provizoriu, prezidat de Ion Ghica.

Pe 11 februarie, la orele prânzului, în sesiunea comună a Camerei și Senatului, a fost proclamat ca domn al României, contele Filip de Flandra, fratele regelui belgian Leopold al II-lea. Printr-o informare a ministrului de Interne Dimitrie Ghica, toate prefecturile din țară au fost înștiințate cu privire la desemnarea noului domnitor. În conformitate cu hotărârile Adunărilor Ad-hoc din toamna lui 1857.

Dinspre Focșani, pornea la 12 februarie 1866, o telegramă care anunța simțirile de veselie ale cetățenilor pentru liniștea acestor alegeri²⁰.

Printr-o hotărâre a Ministerului de Interne, ziua de 13 februarie urma să fie celebrată ca sărbătoare națională²¹.

La Focșani, la fel ca în toate orașele țării, clopotele bisericilor au bătut pe 13 februarie pentru a anunța Tedeumul ce urma a se săvârși în cinstea noului principe al României, Filip I. Ceremoniile religioase au avut loc la orele 10, la Biserica „*Sfântul Ioan*”, în prezența oficialităților, iar seara, prin înțelegere cu Poliția, străzile Focșaniului au fost iluminate²². În numele tuturor locuitorilor orașului de pe Milcov, primarul Mihalache Ionescu²³ transmitea cele mai calde urări de bine alesului națiunii, Alteța Sa Regală Filip Evgheni Ferdinand Mari Climent Balduin Gheorghe, comite de Flandra²⁴.

În ciuda entuziasmului general al poporului român, contele de Flandra declină oferta României la 25 februarie 1866. Clasa politică

¹⁹ L. Boicu, Gh. Platon, Al. Zub (coord.), *Cuza Vodă. In memoriam*, Editura Junimea, Iași, 1973, p. 547.

²⁰ A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 19 / 1866, f. 8.

²¹ *Ibidem*, f. 9.

²² *Ibidem*, f. 10.

²³ **Mihalache Ionescu** a fost președintele Municipality (august 1862 – 26 iulie 1864) și primar între 27 iulie 1864 – 6 decembrie 1866 (Maria Dumitrescu, Horia Dumitrescu, *Primarii din Focșani între anii 1862 - 1937*, în *Cronica Vrancei*, vol. III, coordonator: Horia Dumitrescu, Editura Pallas, Focșani, 2002, p. 218).

²⁴ A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 19 / 1866, f. 13.

românească, aflată în dificultate, se vede nevoită să-și recondiționeze poziția și să se reorienteze spre o nouă candidatură. Grație eforturilor diplomatice ale comisarului Ion Brătianu și ale agentului Principatelor Unite la Paris, Ion Bălăceanu, Consiliul de Miniștri de la București propunea, la 30 martie 1866, candidatura principelui Carol Ludovic de Hohenzollern, pentru a ocupa tronul României. În acest sens, Locotenenta Domnească împreună cu Guvernul au anunțat, organizarea în perioada 2 - 8 aprilie 1866, a unui plebiscit național în vederea consultării populației referitor la candidatura principelui Carol I la tronul României. Conform înștiințărilor trimise în teritoriu, la plebiscit urmau să se prezinte toți românii cu vârste de 25 de ani, care întrunesc condițiile alegătorului în comunele rurale și urbane ²⁵.

La nivelul districtului Putna, plebiscitul s-a derulat fără incidente, confirmând dorința vrâncenilor de a-l avea ca domn pe principele Carol cu 1.827 voturi *pentru* și doar două *împotriva* ²⁶.

Dorința vrâncenilor a fost împărtășită de toți românii, principele Carol fiind confirmat de plebiscit ca alesul națiunii.

Toată suflarea orașului de pe Milcov a luat parte la 10 aprilie 1866 la Tedeumul oficiat la Biserica „Sfântul Ioan” întru binecuvântarea alesului românilor, principele Carol I ²⁷. La recomandarea guvernului de la București, membrii Comunei Urbane Focșani expediază, la 27 aprilie 1866, cu destinația Düsseldorf, Prusia Renană, o telegramă de felicitare adresată principelui Carol I. Cu această ocazie, Principele era asigurat de toată gratitudinea și devotamentul focșănenilor care îi doreau, în încheiere, mulți ani pe tronul României ²⁸. O nouă telegramă de felicitare adresată principelui Carol pornea spre București la 12 mai 1866, la scurt timp după sosirea acestuia în Capitală. Primarul Focșanilor, Mihalache Ionescu, în numele concetățenilor săi, depunea la picioarele Tronului respectele sale, sincere felicitări și devotamentul cel mai sacru, încheind „Să

²⁵ *Ibidem*, f. 23.

²⁶ A. N. Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 2 / 1866, f. 40.

²⁷ *Ibidem*, f. 31.

²⁸ *Ibidem*, f. 42.

trăiască România una și nedespărțită ! Să trăiască suveranul ei Carol I. Trăiască guvernul Măriei sale”²⁹.

În luna august a anului 1866, cu ocazia primei vizite a principelui Carol I în Moldova, are loc și un scurt popas în urbea de pe malurile Milcovului.

Printr-un comunicat al ministrului de interne Ion Ghica, oficialitățile orașului Focșani sunt informate că domnul tuturor românilor sosește la Focșani pe 7 august 1866, la orele 11 dimineața, iar la orele 4 după amiaza , pornește spre Adjud. Se recomanda ca primirea să fie gravă, fără muzică și baluri, dat fiind faptul că Măria Sa se află în doliu³⁰. Popasul de câteva ore făcut de Carol la Focșani a reprezentat un prilej de mare sărbătoare în sufletele focșănenilor, care l-au primit cu inimile deschise pe alesul națiunii. Entuziasmul cu care a fost primit de locuitori, l-au determinat pe Domnitor să poposească pentru o noapte la Focșani , la întoarcera sa din vizita făcută la Iași³¹. Pentru această ocazie deosebită, străzile urbei au fost curățite și iluminate, orașul fiind împodobit cu arcuri de triumf din crengi de brad. Peste noapte, Domnitorul a fost găzduit în casele boierului Costache Dăscălescu³². Cu ocazia vizitei din 22 august 1866, primarul orașului Focșani, Mihalache Ionescu, aducea la cunoștința Domnitorului că cetățenii orașului sunt sănătoși și liniștiți, că obiectele de primă necesitate sunt din abundență la prețuri moderate, iar instituțiile de binefacere sunt bine întreținute³³.

Un nou prilej de manifestare a respectului și devotamentului cetățenilor din Focșani pentru domnitorul ales a fost marcat de trecerea în noul an 1867, prilej cu care Carol a primit cele mai calde urări din partea vrâncenilor. La 5 ianuarie 1867, prin intermediul ministrului de Interne, Ion Ghica, Domnitorul răspundea printr-o altă telegramă asigurându-i pe locuitorii orașului Focșani de sentimentele

²⁹ *Ibidem*, f. 52.

³⁰ A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 19 / 1866, f. 75.

³¹ *Ibidem*, f. 79.

³² *Ibidem*, f. 77.

³³ *Ibidem*, f. 78.

sale de gratitudine pentru urările făcute cu ocazia Anului Nou. La rândul său, le dorea focșănenilor un an bun și fericire ³⁴.

Fiecare scurt popas pe care Carol l-a făcut pe plaiuri vrâncene pe toată perioada domniei sale îndelungate a fost asimilat unei mari sărbători naționale. La 16 ianuarie 1867, Adjutul a îmbrăcat haine de sărbătoare pentru a-l întâmpina pe Carol ³⁵. Pe 29 ianuarie 1867 și focșănenii s-au bucurat de vizita importantului oaspete. Din ordinul primarului orașului, Alecu Sihleanu, ³⁶ urbea a fost curățită, iar la barierele sale s-au înălțat arcuri de triumf din crengi de brad ³⁷. Domnitorul a fost primit la bariera nordică a orașului cu urale și flori, de către autoritățile civile și militare îmbrăcate în haine de sărbătoare, alături de institutori, elevi și cetățeni ³⁸. Cu ocazia acesteei scurte vizite, primarul Sihleanu l-a asigurat pe Carol de sentimentele de prețuire ale focșănenilor față de Măria Sa ³⁹.

Ca și în perioada domniei lui Cuza, zilele de naștere și onomastice ale familiei domnitoare, au căpătat caracter de sărbătoare națională. Astfel, ziua de 8 Aprilie, aniversarea Majestății Sale Carol I, a fost marcată, an de an, cu fastul și ceremonia demne de cele mai importante sărbători naționale. Data de 8 Aprilie marca de asemenea și proclamarea rezultatului plebiscitului, prin care poporul român și-a încredințat destinele principelui Carol.

Această îndoită sărbătoare, a fost marcată la Focșani, de un Tedeum săvârșit la Biserica „Sfântul Ioan” în prezența tuturor oficialităților civile și militare. Marea sărbătoare a fost salutăată de salve de tun executate de un escadron de jandarmi. La orele 11, a fost săvârșit un nou Tedeum, de data aceasta la Biserica Catolică din oraș. La orele prânzului, toți cei care doreau să transmită un gând bun

³⁴ A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 24 / 1867, f. 3.

³⁵ *Ibidem*, f. 7.

³⁶ **Alecu Sihleanu** a fost primar în perioada 7 decembrie 1866 – 6 februarie 1868 (Maria Dumitrescu, Horia Dumitrescu, *op. cit.*, p. 218).

³⁷ A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 24 / 1867, f. 8.

³⁸ *Ibidem*, f. 11.

³⁹ *Ibidem*, f. 14.

Domnitorului, s-au strâns la casele prefectului ⁴⁰. Deși inițial, prefectul Tufelcik dispusese ca toate stabilimentele publice din oraș să fie iluminate în seara zilei de 8 Aprilie 1867 ⁴¹, el revine asupra deciziei. Revocarea ordinului vine în urma telegramei ministrului de Interne, Ion C. Brătianu, care solicita ca banii ce urmau a fi cheltuiți pentru iluminare stradală pe 8 Aprilie, să fie distribuiți săracilor ⁴². Această decizie fusese luată de către Domnitor, iar municipalitatea din Focșani s-a conformat, distribuind alimente către săraci. De la Focșani pleca spre București, la 8 Aprilie 1867, o telegramă semnată de primarul Sihleanu, care în numele locuitorilor din Focșani transmitea Domnitorului sincere felicitări pentru aniversare și tradiționalul „*La mulți ani!*” ⁴³.

Dacă în anii domniei lui Cuza, ziua de 24 Ianuarie a fost celebrată ca marea sărbătoare națională a tuturor românilor, odată cu venirea pe tronul României a principelui Carol, aceleași valențe l-a îmbrăcat, ziua de 10 Mai.

Încă de la 6 mai 1867, primarul orașului Focșani, Alecu Sihleanu a publicat programul manifestărilor programate pentru 10 Mai. Astfel, la orele 9, armata din garnizoana Focșani, în ținută de paradă, urma să se prezinte în fața Bisericii Domnești, unde la orele 10, Sfinția Sa preacucernicul protoereu Ioan Iconomu, urma să săvârșească un Tedeum. La serviciul divin, erau așteptate să participe toate autoritățile și corporațiile în ținută de gală. Finalul Tedeumului urma să fie salutat de trei salve de puști. Conform programului, la orele 12, la palatul prefectului, oficialii, corporațiile și cetățenii erau așteptați să-și prezinte omagiile către Domnitor, reprezentat în teritoriu prin persoana prefectului Tufelcik. În cinstea acestei mari sărbători, Primăria a angajat muzicanți ce urmau să întrețină atmosfera de mare sărbătoare, atât în grădina publică, cât și în punctele centrale

⁴⁰ *Ibidem*, f. 22.

⁴¹ *Ibidem*, f. 24.

⁴² *Ibidem*, f. 27.

⁴³ *Ibidem*, f. 28.

ale orașului. După tradiție, seara, localurile publice din Focșani urmau să fie iluminate ⁴⁴.

Cu ocazia ceremoniilor dedicate zilei de 10 Mai 1867, desfășurate în Capitală, primarul orașului Focșani, Alecu Sihleanu a fost ales să reprezinte județul în fața Domnitorului Carol ⁴⁵. Deși costurile deplasării la București erau asigurate de Consiliul Comunal, Sihleanu refuză cei nouă galbeni alocați călătoriei sale, declarând că preferă să-și achite singur costul deplasării, pentru ca banii să fie împărțiți săracilor cu ocazia zilei de 10 Mai ⁴⁶.

Un nou moment care a însuflețit spiritele locuitorilor urbei vrâncene a fost marcat de instaurarea la 17 august 1867 a guvernului prezidat de Ștefan Golescu. Sute de focșăneni s-au strâns în fața Primăriei manifestând în cinstea noului guvern ⁴⁷.

Pe lângă celebrarea zilelor de 8 Aprilie și 10 Mai, decretate sărbători naționale, vizitele principelui Carol în urbea de pe Milcov au îmbrăcat același caracter sărbătoresc.

La 28 martie 1868, printr-o Circulară trimisă de la București, ministrul de Interne, Mihail Kogălniceanu, îi informa pe toți primarii din orașele Moldovei despre turneul pe care Principele urma să-l înceapă în aceasta zonă ⁴⁸.

Ca și în alte ocazii, primirea Domnitorului la Focșani a fost pregătită în cele mai mici detalii sub atenta supraveghere a președintelui Comisiei Interimare, Gheorghe Lambrino ⁴⁹. La trecerea sa prin Focșani în drum spre Iași, la 6 aprilie 1869, Lambrino a prezentat Domnitorului un raport amănunțit despre starea locuitorilor, asigurându-l de cele mai sincere sentimente pe care aceștia le nutresc

⁴⁴ *Ibidem*, f. 35.

⁴⁵ *Ibidem*, f. 33.

⁴⁶ *Ibidem*, f. 37.

⁴⁷ *Ibidem*, f. 53.

⁴⁸ *Ibidem*, dosar nr. 13 / 1869, f. 3.

⁴⁹ **Gheorghe Lambrino** a fost președinte al Comisiei Interimare între 10 februarie – 8 mai 1869 (Maria Dumitrescu, Horia Dumitrescu, *op. cit.*, p. 218).

pentru Măria Sa ⁵⁰. La 26 aprilie 1869, la întoarcerea sa de la Iași , Carol a fost întâmpinat la Focșani de oficialitățile orașului ⁵¹. În cinstea acestei vizite, au fost angajați muzicanți, care au încântat auditoriul, în punctele centrale ale orașului ⁵².

De departe , cea mai importantă zi din an a fost cea de 10 Mai, aniversarea urcării pe tronul României a principelui Carol. La Focșani ziua de 10 Mai 1869 a debutat cu oficierea Tedeumului la Biserica „*Sfântul Ioan*” , urmat de primirea felicitărilor de către prefectul județului, Vârnab - Liteanu ⁵³. Ca de fiecare dată , prin grija Primăriei și a Poliției, orașul a fost curățit, iar seara, iluminat. După tradiție, oficialitățile orașului au dispus să se distribuie alimente către săraci. În acest scop, s-au cumpărat 100 de pâini și 52 de oca de carne, care au fost împărțite celor nevoiași în fața Bisericii „*Sfântul Ioan*”, după săvârșirea Tedeumului ⁵⁴. Pentru întreținerea atmosferei de mare sărbătoare, au fost angajați muzicanți din trupa condusă de Huber, care au fost recompensați cu 70, 50 de bani , pentru serviciile oferite⁵⁵.

La 4 octombrie 1869, Carol I , prezent la Neu Wied , îl informa printr-o depeșă telegrafică pe Dimitrie Ghica, președintele Consiliului de Miniștri despre logodna sa cu principesa Elisabeta de Wied ⁵⁶. Pentru cinstirea acestei fericite logodne, la 9 octombrie 1869, atât la Focșani, cât și în toate orașele țării , s-au celebrat Tedeumuri, într-o binecuvântarea tinerilor logodnici ⁵⁷. În aceeași zi, pleca din Focșani spre Neu Wied, o telegramă de felicitare pentru logodna suveranului României ⁵⁸.

Ziua de 12 noiembrie 1869, în care cei doi suverani au pășit pe teritoriul României , a fost decretată sărbătoare națională, fiind celebrată cu toată solemnitatea și la Focșani, prin Tedeum, muzici și

⁵⁰ A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 13 / 1869, f. 7.

⁵¹ *Ibidem*, f. 25.

⁵² *Ibidem*, f. 26.

⁵³ *Ibidem*, f. 8.

⁵⁴ *Ibidem*, f. 22.

⁵⁵ *Ibidem*, f. 25.

⁵⁶ *Ibidem*, f. 67.

⁵⁷ *Ibidem*, f. 66.

⁵⁸ *Ibidem*, f. 69.

iluminare stradală ⁵⁹. Felicitările focșănenilor pentru această sfântă uniune au fost transmise Altețelor Regale de către prefectul Liteanu, care își încheia telegrama astfel: „*Facă cerul fericită și îndelungată domnia înălțimilor voastre pentru prosperitatea României*” ⁶⁰.

Cu ocazia Anului Nou 1870, locuitorii orașului Focșani, prin glasul primarului lor, Dimitrie Tzanu ⁶¹, transmiteau cuplului princiar urări de bine, implorând cerul să încunune cu fericire zilele Măriei Sale pe tronul României ⁶².

Și în 1870, sărbătorile naționale au fost celebrate cu toată pompa și solemnitatea obișnuită. S-au evidențiat, ca în fiecare an, zilele de 8 Aprilie și 10 Mai.

Deoarece 8 Aprilie 1870, a coincis cu Săpămâna Patimilor lui Hristos, aniversarea zilei de naștere a lui Carol I și celebrarea proclamării rezultatului plebiscitului, au fost marcate la Focșani doar printr-un Tedeum săvârșit la Biserica „*Sfântul Ioan*”, în prezența oficialităților ⁶³.

La 10 Mai 1870, proaspăt numitul prefect de Putna, Costică Robescu, care-și preluase mandatul la 26 aprilie ⁶⁴, a convocat oficialitățile civile și militare pentru a asista la Tedeumul săvârșit în cinstea aniversării urcării pe tronul României a lui Carol I. Serviciul divin a fost oficiat la orele 10, la Biserica „*Sfântul Ioan*”. În numele Domnitorului, prefectul a primit felicitările cetățenilor, la orele prânzului, la Palatul Prefecturii. Seara, prin grija Poliției, orașul a fost iluminat ⁶⁵. Ca în fiecare an, focșănenii au trimis spre București o

⁵⁹ *Ibidem*, f. 74.

⁶⁰ *Ibidem*, f. 75.

⁶¹ **Dimitrie Tzanu** a fost primar între 9 mai 1869 – 25 aprilie 1871, 5 martie 1892 – 23 octombrie 1895 și președinte al Comisiei Interimare între 31 decembrie 1891 – 4 martie 1892 (Maria Dumitrescu, Horia Dumitrescu, *op. cit.*, p. 219).

⁶² A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 1 / 1970, f. 1.

⁶³ *Ibidem*, f. 4.

⁶⁴ *Ibidem*, f. 6.

⁶⁵ *Ibidem*, f. 7.

telegramă în care își exprimau devotamentul și toată dragostea pentru suveranul lor, cu ocazia mării sărbători de 10 Mai ⁶⁶.

Un nou moment solemn s-a consumat la Focșani, pe 30 septembrie 1870. La unison, clopotele bisericilor au bătut, întru cinstirea botezului Alteței Sale, principesa Maria, fiica domnitorului Carol I. Ceremoniile dedicate acestei zile au fost încununat de Tedeumul săvârșit la Catedrala „*Sfântul Ioan*”. Din programul zilei, nu au lipsit felicitările primite de prefectul Robescu în numele suveranilor și nici iluminarea stradală ⁶⁷.

Anul 1871, a debutat sub auspicii destul de nefaste pentru Carol I, datorită publicării la 15 ianuarie, într-o importantă gazetă germană, a unui fragment dintr-o scrisoare adresată de Domnitor unui prieten. În aceste rânduri, Carol I îi critica aspru pe oamenii politici români și își exprima dorința de a se întoarce în țara sa de baștină ⁶⁸. Aceste dezvăluiri au provocat un adevărat șoc în rândurile clasei politice din România, vehiculându-se chiar varianta abdicării.

În ciuda situației politice încordate, calendarul sărbătorilor naționale pe 1871 a rămas neschimbat.

Luna aprilie a anului 1871 a fost încărcată de momente festive. La 8 Aprilie 1871, focșănenii au serbat prin Tedeum, ziua de naștere a Domnitorului și aniversarea proclamării plebiscitului ⁶⁹. Pe 24 Aprilie, fiind Sfânta Elisabeta, onomastica Înălțimii Sale, principesa domnitoare, prefectul județului D. Nicolaide a dispus săvârșirea unui Tedeum la Catedrala Domnească și iluminarea orașului ⁷⁰. Finalul lunii aprilie a fost marcat de vizita familiei domnitoare în Moldova. Pentru trecerea cuplului princiar prin Focșani, la cele două bariere ale orașului s-au ridicat arcuri de triumf ⁷¹. Pe drumul de întoarcere de la Iași, cei doi suverani au poposit o noapte și la Focșani. Pentru această ocazie, s-au realizat șapte arcuri de triumf.

⁶⁶ *Ibidem*, f. 9.

⁶⁷ *Ibidem*, f. 16.

⁶⁸ Ioan Scurtu, *Portrete politice*, Editura Prut Internațional, Chișinău, 2006, p. 11.

⁶⁹ A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 2 / 1871, f. 4.

⁷⁰ *Ibidem*, f. 14.

⁷¹ *Ibidem*, f. 10.

au fost iluminate edificiile publice, dar și grădina publică. În curtea fostului prefect Tufelcik, unde au fost găzduiți distinșii oaspeți, au fost dispuse 100 de felinare cu câte trei lumânări, care au dat culoare serii de 30 Aprilie 1971⁷². În numele Comisiei Interimare din Focșani, Hagi Dimitrie Ioan⁷³, a prezentat Domnitorului o informare despre starea locuitorilor, asigurându-l de cele mai sincere sentimente și de cel mai profund respect al focșănenilor⁷⁴.

Marea sărbătoare națională de 10 Mai a fost marcată și în 1871 de impresionante ceremonii religioase⁷⁵. Și ziua onomastică a pricipesei Maria, de pe 8 Septembrie a fost onorată la Focșani prin săvârșirea unui Tedeum la Biserica Catedrală Domnească⁷⁶.

Cu ocazia Anului Nou 1872, Consiliul Comunal din Focșani transmitea familiei domnitoare, cele mai respectuoase felicitări alături de tradiționalul „*La mulți ani!*”⁷⁷.

Pentru serbarea zilei aniversare a Domnitorului și proclamării rezultatului plebiscitului, oficialitățile orașului Focșani s-au reunit în dimineața zilei de 8 Aprilie 1872 la Catedrala Domnească, în vederea ofierii Tedeumului⁷⁸.

Pe 9 aprilie 1872, întreaga suflare a orașului, alături de oficialități și garda orașenească, l-au întâmpinat pe Carol I la bariera orașului cu mare entuziasm⁷⁹. În cinstea acestei înalte vizite, în oraș s-au ridicat trei arcuri de triumf, s-au pus la dispoziție cai de schimb pentru trăsura Domnitorului, s-au luat toate măsurile pentru găzduirea înaltului oaspete și a suitei lui în casele Lipanilor, iar seara, orașul a

⁷² *Ibidem*, f. 16.

⁷³ **Hagi Dimitrie Ioan** a fost președinte al Comisiei Interimare între 26 aprilie – 24 septembrie 1871 (Maria Dumitrescu, Horia Dumitrescu, *op. cit.*, p. 219).

⁷⁴ A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 2 / 1871, f. 14.

⁷⁵ *Ibidem*, f. 20.

⁷⁶ *Ibidem*, f. 28.

⁷⁷ *Ibidem*, dosar nr. 12 / 1872, f. 1.

⁷⁸ *Ibidem*, f. 5.

⁷⁹ *Ibidem*, f. 7.

fos iluminat⁸⁰. Cele necesare pentru masa Domnitorului au fost aduse tocmai de la Galați. Ca de fiecare dată, primarul orașului, Costache Ardeleanu, a prezentat Domnitorului un raport detaliat despre starea locuitorilor. Domnitorul a fost informat despre începerea construcției șoselelor din județ, despre funcționarea școlilor rurale în toate comunele județului, despre construirea unui nou local pentru Spitalul Județean. S-a raportat și despre inspecția trupelor din Garnizoana Focșani unde se găesc șase companii ale Regimentului 2 Infanterie⁸¹.

La întoarcerea de la Galați, Domnitorul alături de ministrul de Război, Ioan Emanoil Florescu, și doi aghiotanți domnești, au poposit din nou la Focșani. Oficialitățile orașului au pus la dispoziția Domnitorului cai de schimb și o trăsură cu cai de rezervă până la Râmnicu Sărat⁸².

Conformându-se Circularii trimise în teritoriu de primul - ministru Lascăr Catargiu la 19 aprilie 1872, focșănenii au sărbătorit cum se cuvine Sfânta Elisabeta, ziua onomastică a doamnei României, prin Tedeum la Catedrala Domnească, urmat de onoruri militare⁸³.

Marea sărbătoare națională de 10 Mai a fost marcată, atât la Focșani, cât și în toate orașele țării, doar printr-un serviciu divin. Astfel, oficialitățile s-au conformat dorințelor Domnitorului, care prin vocea lui Lascăr Catargi, dispunea ca sumele destinate onorurilor militare și iluminăției stradale să fie alocate pentru realizarea de lucrări de utilitate publică, dar și pentru acordarea de ajutoare față de cei nevoiași⁸⁴.

Un nou moment de mare solemnitate s-a consumat la 8 Septembrie 1872, cu ocazia zilei onomastice a principesei Maria⁸⁵.

Anul 1872 a fost marcat de asemenea de foarte multe primiri oficiale. Astfel, la 15 octombrie 1872, poposea la Focșani ministrul Instrucțiunii și Cultelor, Christian Tell⁸⁶, pentru ca la 6 noiembrie ,

⁸⁰ A. N. Vn., fond Prefectura Putna, dosar nr. 5 / 1872, f. 10.

⁸¹ *Ibidem*, f. 31.

⁸² *Ibidem*, f. 15.

⁸³ *Ibidem*, f. 54.

⁸⁴ A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 12 / 1872, f. 20.

⁸⁵ *Ibidem*, f. 27.

⁸⁶ *Ibidem*, f. 30.

orașul să fie onorat de vizita Președintelui Consiliului de Miniștri, Lascăr Catargiu⁸⁷.

Începutul de an 1873 aducea tristețe în sufletele românilor, odată cu trecerea în neființă a împăratului francez Napoleon al III-lea, binefăcătorul României⁸⁸. Conformându-se ordinelor primului - ministru Lascăr Catargiu, focșănenii în frunte cu oficialitățile județului, s-au reunit miercuri, 3 ianuarie 1873, în Biserica Catedrală Domnească, unde s-a desfășurat un serviciu funerar pentru odihna sufletului Majestății Sale Napoleon al III-lea⁸⁹.

8 Aprilie s-a sărbătorit și în 1873, după toate regulile unei sărbători naționale, cu atât mai mult cu cât, în aceeași zi, sufletele ortodocșilor de pretutindeni au primit Lumina Învierii Domnului nostru Iisus Hristos. Marea sărbătoare a fost încununată la Focșani printr-un Tedeum oficiat la orele dimineții în Catedrala Domnească⁹⁰. După tradiție, prin regula instituită de Domnitor, nevoiașii orașului au primit din partea oficialităților, pâine și carne⁹¹.

Calendarul sărbătorilor naționale a fost completat și în acest an de marcarea zilelor onomastice ale membrilor familiei domnitoare. Astfel, la 24 Aprilie 1873, la Catedrala Domnească, oficialitățile civile și militare, alături de cetățenii orașului, au fost prezenți la săvârșirea Tedeumului aniversar pentru principesa Elisabeta⁹².

Marea sărbătoare a regalității. 10 mai, prilej de mare bucurie în sufletele românilor, a fost aniversată ca în fiecare an cu mare solemnitate. La Focșani, prefectul Nicolau a invitat oficialitățile civile și militare să participe la Tedeum, iar la orele 12, a primit în numele Domnului, felicitările focșănenilor. Prin ordinele sale dar și prin grija Poliției, edificiile publice și grădinile orașului au fost iluminate, iar tarafurile de lăutari au însuflețit atmosfera orașului cu cântece pline de

⁸⁷ *Ibidem*, f. 23.

⁸⁸ A. N. Vn., fond Prefectura Putna, dosar nr. 2 / 1873, f. 2.

⁸⁹ *Ibidem*, f. 3.

⁹⁰ A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 37 / 1873, f. 8.

⁹¹ Idem, fond Prefectura Putna, dosar nr. 2 / 1873, f. 17.

⁹² *Ibidem*, f. 21.

voioșie ⁹³. Ca în fiecare an, focșănenii au transmis Domnitorului, prin vocea primarului Costache Ardeleanu, urări de sănătate , fericire și ani mulți pe tronul României ⁹⁴.

La 8 Septembrie 1873, odată cu aniversarea onomasticii principesei Maria, se încheia și calendarul sărbătorilor naționale pe anul 1873. După tradiție, la Focșani , aniversarea a fost marcată printr-un Tedeum și onoruri militare ⁹⁵.

An de an , zilele de 8 Aprilie, 24 Aprilie și 10 Mai au fost marcate în toată țara . Focșănenii au sărbătorit, în fiecare an, prin Tedeum-uri, onoruri militare , felicitări și iluminăție stradală, toate marile sărbători naționale ⁹⁶. Veritabile sărbători naționale, au devenit pentru Focșani, zilele în care Domnitorul a vizitat orașul de pe Milcov, cum s-a întâmplat în noiembrie 1876, când Carol I a poposit timp de trei zile la Focșani, între 13 - 15 noiembrie ⁹⁷.

În 1877, în condițiile frământărilor din Peninsula Balcanică și a dorinței tot mai des manifestată a românilor de a deveni o națiune independentă, calendarul sărbătorilor naționale a rămas neschimbat.

Focșănenii au salutat prin Tedeum săvârșit la Catedrala „Sfântul Ioan”, sărbătorile naționale din 8 Aprilie, 24 Aprilie și 10 Mai. Salvele de tun au lipsit de la aceste ceremonii deoarece ostașii din Garnizoana Focșani fuseseră mobilizați pentru o eventuală participare la războiul antiotoman, aflat în plină desfășurare în Balcani ⁹⁸.

În condițiile în care la 4 aprilie 1877, România și Imperiul Țarist încheiau Convenția privind trecerea trupelor rusești pe teritoriul României, țarul Rusiei, Alexandru al II-lea a fost primit la 25 mai 1877 în gara de la Mărășești, cu toate onorurile cuvenite unui șef de stat, dintr-o țară vecină și prietenă ⁹⁹. Împăratul tuturor rușilor a fost întâmpinat, după obicei, cu pâine și sare de către prefectul Corbu,

⁹³ A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 37 / 1873, f. 9.

⁹⁴ *Ibidem*, f. 10.

⁹⁵ A. N. Vn., fond Prefectura Putna, dosar nr. 2 / 1873, f. 47.

⁹⁶ *Ibidem*, dosar nr. 1 / 1876 f. 11.

⁹⁷ *Ibidem*, f. 23.

⁹⁸ A. N. Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 8 / 1877, f. 7.

⁹⁹ Idem, fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 7 / 1877, f. 15.

împreună cu membrii Consiliului Județean și Comunal, îmbrăcați în ținute de gală ¹⁰⁰.

La 30 August 1877, toate clopotele bisericilor din țară i-au chemat pe români la Tedeum în onoarea țarului Alexandru al II-lea. La Focșani, autoritățile și cetățenii l-au onorat pe Țar printr-un serviciu divin organizat la orele 11 la Catedrala „Sfântul Ioan”. Felicitările focșănenilor au fost transmise Țarului prin intermediul comandantului Corpului de Armată prezent în zonă ¹⁰¹.

Mai presus de orice, anul 1877 a fost anul în care românii și-au proclamat Independența și au pornit la război, pentru a o consfinți pe câmpul de luptă. Această independență, udată cu sângele a mii de eroi români, a fost comemorată de fiecare dată prin mari ceremonii religioase.

Ziua de 8 septembrie 1877 a fost decretată zi de doliu național, în memoria ostașilor români și ruși căzuți la datorie pe câmpul de luptă de la Plevna. În toate satele, târgurile și orașele județului Putna, clopotele au bătut cu jale în dimineața zilei de 8 septembrie, chemându-i pe putneni în biserici pentru a-și plânge eroii. Din ordinul ministrului de Externe, Mihail Kogălniceanu, toate stabilimentele de petrecere publică au fost închise în ajunul acestei comemorări, iar în timpul rugăciunilor toate prăvăliile și localurile publice și-au tras obloanele ¹⁰².

Duminică, 13 noiembrie 1877, oficiali și simplii cetățeni s-au adunat la orele prânzului în Catedrala „Sfântul Ioan” pentru a lua parte la Tedeumul săvârșit în onoarea victoriei armatei române de la Rahova. Lacrimile pentru cei căzuți la datorie s-au amestecat cu bucuria și mândria de a fi român. În cinstea acestei victorii, care ridică națiunea în ochii Europei, orașul Focșani a fost iluminat ¹⁰³.

Același scenariu s-a repetat la 30 noiembrie 1877, când inimile românilor au tresăltat de bucurie pentru cucerirea Plevnei.

¹⁰⁰ *Ibidem*, f. 26.

¹⁰¹ A. N. Vn., fond Prefectura Putna, dosar nr. 8 / 1877, f. 15.

¹⁰² *Ibidem*, f. 17.

¹⁰³ A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 7 / 1877, f. 27.

Această victorie reprezenta un pas decisiv spre consfințirea Independenței României și a fost sărbătorită cum se cuvine de către putnenii veniți cu mic cu mare la Catedrala „*Sfântul Ioan*”, pentru a ridica la ceruri rugăciuni, întru slava Eroilor Neamului ¹⁰⁴.

Seria marilor sărbători, a debutat în 1878 cu organizarea, la început de februarie, a solemnităților prilejuite de trecerea prin Gara Mărășești a marelui duce Nicolae, la 3 februarie 1878 ¹⁰⁵ și a țarului Alexandru al II-lea, la 6 februarie 1878 ¹⁰⁶. Pentru această ocazie, Gara a fost împodobită cu cetină de brad. Prin grija oficialităților, au fost contractate tarafuri de lăutari, care au încântat cu muzica lor, întreaga asistență.

Aniversarea zilei de naștere a suveranului României și proclamarea plebiscitului, dar și onomastica doamnei Elisabeta, au fost marcate, ca în fiecare an, prin ceremonii fastuoase. După tradiție, la Focșani, marea sărbătoare a debutat cu oficierea Tedeumului, urmată de felicitările primite de prefectul județului în numele Domnitorului. Prin grija autorităților, toate edificiile publice din oraș au fost iluminat, atât pe 8, cât și pe 24 Aprilie 1878 ¹⁰⁷.

A 13-a aniversare a urcării pe tronul României a Alteței Regale Carol I, a fost serbată la Focșani cu pompa obișnuită. În zorii zilei de 10 Mai, pentru a vesti marea sărbătoare, au fost trase 21 de salve de artilerie. La orele 11, prefectul împreună cu consilierii municipali, alături de primarul orașului și autoritățile militare, au purces spre Catedrala „*Sfântul Ioan*” pentru a lua parte la săvârșirea Tedeumului. Încheierea serviciului divin a fost salutăată de corpul de pompieri din Focșani prin trei salve de tun ¹⁰⁸. La orele prânzului, salonul Consiliului General al Palatului Administrativ din Focșani și-a deschis ușile pentru a-i primi pe toți cei care veneau cu gânduri bune, să-i ureze suveranului României ¹⁰⁹. În onoarea acestei mari sărbători,

¹⁰⁴ Idem, fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 8 / 1877, f. 41.

¹⁰⁵ Idem, fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 12 / 1878, f. 2.

¹⁰⁶ *Ibidem*, f. 5.

¹⁰⁷ *Ibidem*, f. 17.

¹⁰⁸ *Ibidem*, f. 23.

¹⁰⁹ *Ibidem*, f. 20.

toate edificiile publice au fost luminate, iar Grădina „*Sfântul Ioan*” a fost împodobită cu 400 de felinare tricolore ¹¹⁰. Marea sărbătoare a culminat cu organizarea la Focșani a două banchete, la care au luat parte toate categoriile sociale ¹¹¹.

Cu ocazia intrării triumfale în București a domnitorului Carol I în fruntea victorioasei armate române, la 8 octombrie 1878, soldații răniți pe frontul Războiului de Independență din județul Putna, au fost îmbarcați în trenuri cu bilete la jumătate de preț, pentru a participa la aceste importante ceremonii. Prefectura Putna a asigurat acestora costul hranei și al biletului de înapoiere ¹¹². Bravii putneni au fost emisarii celor mai sincere sentimente de devotament și respect ale vrâncenilor față de suveranul lor ¹¹³.

Eroii Neamului au fost comemorați și pe plaiuri vrâncene, prin oficierea de Tedeumuri, urmate de pomeniri, atât la 30 august 1878 ¹¹⁴, cât și la 28 noiembrie 1878, când s-a împlinit un an de la marea victorie de la Plevna ¹¹⁵.

În anul 1880, pe lângă sărbătorile naționale de la 8 și 24 Aprilie, 10 Mai și 30 August, celebrate prin Tedeum și iluminatie stradală, vrâncenii au avut din nou prilejul de a-i aclama pe suveranii României. Pentru primirea Altețelor Regale, Gara din Mărășești a fost împodobită cu arcuri de triumf din cetină și flori. La orele 11, în ziua de 15 octombrie 1880, întreaga suflare a orașului Mărășești în frunte cu prefectul județului Putna și primarul orașului Focșani, Gheorghe Orleanu, i-au aclamat pe suveranii României ¹¹⁶. Întoarcerea cuplului regal de la Iași a fost salutată de mii de oameni, prezenți în gările prin care a trecut trenul regal. Printr-o telegramă sosită de la Adjud, prefectul județului Putna era înștiințat că trecerea Altețelor Regale prin gările Pufești, Adjud și Sascut, a fost viu simțită. Deși era noapte,

¹¹⁰ *Ibidem*, f. 19.

¹¹¹ A. N. Vn., fond Prefectura Putna, dosar nr. 8 / 1878, f. 17.

¹¹² Idem, fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 12 / 1878, f. 36.

¹¹³ Idem, fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 8 / 1878, f. 22.

¹¹⁴ Idem, fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 12 / 1878, f. 42.

¹¹⁵ *Ibidem*, f. 43.

¹¹⁶ *Ibidem*, dosar nr. 10 / 1880, f. 38.

un numeros public s-a grupat la acele gări pentru primirea și revederea Altețelor Regale. La intrarea trenului și vederea cuplului regal entuziasmul a depășit orice limită. În rândurile publicului s-au regăsit atât proprietari, cât și studenți, meseriași, comercianți, clerici, elevi însoțiți de institutorii lor, precum și un numeros grup de doamne. Altețele Regale au adresat celor veniți în întâmpinarea lor călduroase salutări, iar publicul a repetat calde urări și au fluturat buchete de flori¹¹⁷.

Din 14 martie 1881, calendarul sărbătorilor naționale a fost completat cu o nouă zi. Proclamarea regatului României a fost celebrată din acel an, după tipicul marilor sărbători naționale, prin Tedeum și onoruri militare¹¹⁸. Au continuat să fie marcate cu același fast și zilele de naștere și onomastice ale suveranilor României, la 8 și 24 Aprilie¹¹⁹.

10 Mai 1883 a fost serbat în județul Putna, prin servicii religioase oficiate în toate bisericile¹²⁰. La Focșani, ziua de mare sărbătoare a fost anunțată prin 21 de salve de tun trase în Bariera București. La ora 10³⁰, toate oficialitățile în frunte cu primarul Nicolae Pruncu, au asistat la săvârșirea Tedeumului în Biserica „Sfântul Ioan”. Tedeumul a fost salutat de trei salve de baterie și urmat de defilarea trupelor din Garnizoana Focșani. La orele prânzului, în sunetul muzicii regimentului, prefectul a primit felicitări în incinta Palatului Administrativ. Între orele 15 și 19³⁰, fanfara a încântat auditoriul în Grădina Publică. Ceremoniile au fost încununate de iluminatie stradală și focuri de artificii. Ziua a fost încheiată la orele 20³⁰ de retragerea militară cu făclii, acompaniată de muzica regimentului¹²¹. Județul Putna a fost reprezentat și la ceremoniile desfășurate la București, de Lascăr Zamfirescu, D. Potop Nicolae și Gheorghe Pruncu, la nivel oficial, dar și de veteranii și răniții din

¹¹⁷ A. N. Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 19 / 1880, f. 26.

¹¹⁸ *Ibidem*, dosar nr. 11 / 1883, f. 3.

¹¹⁹ *Ibidem*, f. 13.

¹²⁰ *Ibidem*, f. 25.

¹²¹ *Ibidem*, f. 33.

Războiul de Independență și delegații din partea fiecărei plase și comune urbane din județ ¹²².

La 3 iunie 1883, Focșaniul s-a îmbrăcat din nou în straie de sărbătoare, pentru a-l primi cum se cuvine pe regele Carol I, care a poposit timp de 10 minute în urbea de pe Milcov, în drumul său spre Iași ¹²³. Prezența lui Carol în fosta capitală a Moldovei era prilejuită de dezvelirea statuii lui Ștefan cel Mare. La ceremoniile de la Iași au fost prezenți și reprezentanții județului Putna: prefectul Gheorghe Pruncu, Nicolae Voinov și colonelul Tufelcik. Lor li s-au alăturat reprezentanții comunelor urbane, îmbrăcați în strai popular și purtând drapele tricolore ¹²⁴.

Calendarul sărbătorilor naționale pe 1883 a fost încheiat prin comemorarea la Biserica „*Sfântul Ioan*”, la 30 August, a eroilor căzuți în luptele de peste Dunăre ¹²⁵.

Toate zilele de sărbătoare națională ale anului 1885 s-au desfășurat după programul obișnuit. Tedeumuri au răsunit în toate bisericile județului, dar și la Biserica „*Sfântul Ioan*” pe 14 Martie, 8 și 24 Aprilie, dar și la 30 August și 28 Noiembrie.

Pentru serbarea de 10 mai, Prefectura Putna a întocmit un program special. Ziua a debutat cu 21 salve de tun și a continuat cu oficierea Tedeumului la Biserica „*Sfântul Ioan*”. La oficierea serviciului religios au luat parte alături de oficialitățile județului, școlile din Focșani și trupele din garnizoană. În timpul Tedeumului, 21 de tunuri au salutat marea sărbătoare. Programul zilei a fost completat de defilarea trupelor. Pe tot parcursul zilei, muzica Regimentului de Dorobanți a făcut deliciul publicului prezent în Grădina Publică a orașului. Spre seară, marea sărbătoare a fost încununată de retragerea militară cu torțe ¹²⁶. La ceremoniile

¹²² *Ibidem*, f. 20.

¹²³ *Ibidem*, f. 106.

¹²⁴ *Ibidem*, f. 96.

¹²⁵ *Ibidem*, f. 132.

¹²⁶ *Ibidem*, dosar nr. 3 / 1885, f. 10.

desfășurate la București, au trei răniri din Războiul de Independență¹²⁷.

Putnenii au fost alături de familia regală și în momente de grea încercare. Clopotele bisericilor din județul Putna au bătut cu jale în ziua de 22 mai 1885, în memoria răposatului principe Anton de Hohenzollern, tatăl Majestății Sale regele Carol I, trecut la cele veșnice pe 21 mai 1885¹²⁸.

Focșănenii au avut din nou ocazia să-și manifeste dragostea și atașamentul față de regele Carol I, la 19 septembrie 1885, când trenul regal a făcut un scurt popas la Focșani în drum spre Roman. Și de această dată ospitalitatea locuitorilor și-a spus cuvântul. Într-o gară împodobită cu ghirlande de flori și verdeață, prefectul Al. Plagino și primarul Nicolae Săveanu¹²⁹, l-au întâmpinat pe Rege cu tradiționala pâine și sare. Nu au lipsit de la întâlnirea cu suveranul nici ministrul Voinov și nici deputații Cernat și Vidrașcu¹³⁰.

An de an, românii de pretutindeni au serbat cu mare fast fiecare zi de 8 și 24 Aprilie, 14 Martie, 10 Mai, 30 August și 28 Noiembrie. Dar parcă nici una dintre aceste sărbători, nu au întrecut în fast, sărbătorirea unui sfert de veac de monarhie în România.

Detaliile privind desfășurarea acestei mari sărbători au fost puse la punct de timpuriu. De pe plaiuri vrâncene au pornit spre București pentru a participa la manifestările ocazionate de împlinirea a 25 de ani de domnie ai regelui Carol I, 82 de primari ai comunelor rurale și urbane, în frunte cu reprezentantul Comunei Urbane Focșani, N. Beneș¹³¹. Și în județul Putna, marea sărbătoare a fost pregătită cum se cuvine sub atenta supraveghere a prefectului Gentilli. Astfel, în seara zilei de 9 mai 1891, a fost celebrat un serviciu religios în toate bisericile din comunele rurale și urbane ale județului Putna. În zorii

¹²⁷ *Ibidem*, f. 15.

¹²⁸ *Ibidem*, f. 41.

¹²⁹ **Nicolae Săveanu** a fost primar între 23 septembrie 1884 – 5 iulie 1886, 31 decembrie 1895 – 22 aprilie 1899 și președinte al Comisiei Interimare între 13 aprilie – 30 septembrie 1907 și 5 ianuarie – 16 martie 1914 (Maria Dumitrescu, Horia Dumitrescu, *op. cit.*, p. 219 – 220).

¹³⁰ A. N. Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 3 / 1885, f. 55.

¹³¹ *Ibidem*, dosar nr. 9 / 1891, f. 28.

zilei de 10 Mai, trupele din garnizoană au anunțat marea zi prin trei salve de artilerie. La orele 9³⁰, sub atenta supraveghere a șefului Statului Major al Diviziei, toate trupele din Garnizoana Focșani, în ținută de gală, alături de școli și corporații, au fost așezate în piața Bisericii „Sfântul Ioan” și pe bulevard. La orele 10, în Catedrala „Sfântul Ioan” dar și în toate bisericile din județ s-a oficiat un Tedeum în cinstea jubileului regal. Pe durata intonării serviciului religios, s-au tras 21 de salve de tun. Ceremoniile au continuat printr-o defilare a trupelor, a școlilor și corporațiilor. La orele prânzului, prefectul a primit felicitări în numele Regelui la Palatul Administrativ. Prin grija autorităților a fost organizat un dejun pentru veteranii din Războiul Independenței. Între orele 14 - 17, cei prezenți în Grădina Publică „Sfântul Ioan” s-au putut delecta cu muzica interpretată de fanfara militară. Nici cei prezenți în piețele orașului nu au fost uitați, pentru ei edilii orașului contractând mai multe tarafuri de lăutari. Seara, la orele 8³⁰, într-un oraș iluminat feeric, cu lumânări, lampioane și torțe, cei prezenți la marea sărbătoare au asistat la retragerea militară cu torțe. Trupele au parcurs tot orașul, plecând din fața Palatului Diviziei, traversând bulevardul și oprindu-se în bariera Mărășești. Totul a culminat cu un uriaș foc de artificii, nemaivăzut până atunci în oraș¹³². Pentru această importantă aniversare, s-au cheltuit de la bugetul comunei Focșani aproape 2000 de lei dintre care: 400 de lei pentru cele 4 arcuri de triumf amplasate în oraș, 200 de lei pentru decoruri, 450 lei pentru iluminatie, 200 de lei pentru artificii, 48,30 lei pentru salvele de tun, 150 lei pentru masa veteranilor și săracilor și alte cheltuieli inerente de 451.70 lei¹³³.

Scurtul popas de numai cinci minute pe care regele Carol I l-a făcut la Focșani, pe 30 iulie 1891, a reprezentat un motiv suficient pentru ca orașul să îmbrace haine de sărbătoare. Trenul regal, pornit spre Slănic Moldova a poposit la Focșani, într-o atmosferă de mare entuziasm. Pentru acest prilej, Gara din Focșani a fost împodobită cu

¹³² A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 2 / 1891, f. 2.

¹³³ *Ibidem*, f. 14.

ghirlande de flori și steaguri tricolore, iar oficialitățile orașului , în hainele lor de gală, l-au salutat pe Rege ¹³⁴.

În 1892, calendarul sărbătorilor naționale a fost inaugurat la 14 martie , cu aniversarea a 11 ani de la proclamarea Regatului. La Focșani sărbătoarea a debutat cu tradiționalul Tedeum de la Biserica „*Sfântul Ioan*” și a culminat cu retragerea militară cu torțe, efectuată în sunetul muzicii de fanfară ¹³⁵.

Ziua de 8^a Aprilie 1892, aniversarea nașterii și proclamării ca domnitor a Majestății Sale regele Carol I, dar și onomastica reginei Elisabeta din 24 Aprilie, au fost marcate de focșăneni cu fastul obișnuit ¹³⁶.

Marea sărbătoare de 10 Mai, a reprezentat și în 1892, cel mai festiv moment din an.. În revărsatul zorilor, pe platoul cazarmelor, au fost trase la interval de un minut, 21 salve de tun , care anunțau debutul ceremoniilor dedicate Zilei Regalității. Alte 21 de salve au răsunat la interval de 3 minute în timpul oficerii Tedeumului de la Biserica „*Sfântul Ioan*”. Programul mării sărbători a continuat cu o grandioasă defilare a trupelor din Garnizoana Focșani. La orele 14 , Palatul Administrativ și-a deschis larg porțile pentru toți civilii și oficialitățile care doreau să transmită un gând bun Regelui. Ca în fiecare an, felicitările au fost primite de prefectul D. Nicolaide și de comandantul garnizoanei. Muzica militară a răsunat până târziu în noapte , însoțind atât retragerea cu torțe de la orele 20, cât și artificiile pregătite de Batalionul 2 de Asediu, în Grădina Publică „*Sfântul Ioan*” ¹³⁷.

Clopoțele bisericilor din toată țară au bătut ca în fiecare an, atât pe 30 August, cât și pe 28 Noiembrie, pentru a-i chema la Tedeum pe toți cei care păstrează o pioasă amintire Eroilor Neamului căzuți pentru Independență, în luptele de la Grivița și sub zidurile Plevnei ¹³⁸.

¹³⁴ *Ibidem*, f. 69.

¹³⁵ *Ibidem*, dosar nr. 3 / 1892, f. 3.

¹³⁶ *Ibidem*, f. 10.

¹³⁷ *Ibidem*, f. 18.

¹³⁸ *Ibidem*, f. 37.

Sfârșitul anului 1892 a adus cu sine un nou moment de importanță națională - căsătoria principelui moștenitor Ferdinand cu principesa Maria. Ziua de 29 noiembrie, a fost marcată și la Focșani prin săvârșirea unui Tedeum, în cinstea regalei însoțiri ¹³⁹. În numele locuitorilor orașului Focșani, primarul Dimitrie Tzanu, trimitea spre Sigmaringen o telegramă de felicitare, adăugând sincere urări de fericire și un viitor glorios pentru tânărul cuplu ¹⁴⁰.

În 1893, lista sărbătorilor naționale a fost completată cu data de 3 Octombrie, când principesa Maria, a dat naștere lui Carol, primul moștenitor la coroana României. Cu această ocazie, regele Carol I transmitea printr-o Circulară că prin acest fericit eveniment, dinastia a căpătat o nouă întărire și țara, încoronarea unei dorințe de atâtea ori rostită, aceea a unui prinț născut pe pământ românesc, în mijlocul națiunii peste care într-o zi este chemat să domnească ¹⁴¹.

Toate sărbătorile naționale au fost celebrate la Focșani, cu același fast și în 1894, prin săvârșirea de Tedeumuri și onoruri militare ¹⁴².

Serbarea națională de 10 Mai s-a bucurat și în acest an de un ceremonial fastuos în județul Putna. Nu au lipsit din programul zilei, salvele de artilerie. Tedeumul de la Biserica „*Sfântul Ioan*”, defilarea militară, iluminarea stradală și nici, de acum, tradiționalele artificii. Ziua s-a încheiat cu retragerea cu torțe, acompaniată de muzica fanfarei ¹⁴³.

Anul 1894 aducea cu sine și o aniversare mai specială. Prin Circulara primită la 30 octombrie 1894 la Prefectura Putna, ministrul de Interne, Lascăr Catargiu ruga să se ia măsuri pentru aniversarea nunții de argint a suveranilor României ¹⁴⁴. Astfel, pe 2 noiembrie, la orele 7³⁰ seara, în toate bisericile din județ s-a săvârșit un serviciu

¹³⁹ *Ibidem*, f. 38.

¹⁴⁰ *Ibidem*, dosar nr. 3 / 1892, f. 39.

¹⁴¹ *Ibidem*, dosar nr. 37 / 1893, f. 16.

¹⁴² A. N. Vn., fond Prefectura Județului Putna, dosar nr. 7 / 1894, f. 8.

¹⁴³ *Ibidem*, f. 13.

¹⁴⁴ *Ibidem*, f. 20.

divin. La aceeași oră, autoritățile județului în frunte cu prefectul I. G. Ciurea , au luat parte la o slujbă desfășurată la Biserica Domnească din Focșani. Ziua aniversară de 3 Noiembrie a fost anunțată de 12 salve de tun. La orele 10, toate oficialitățile s-au reunit în Biserica Domnească pentru oficierea Tedeumului. Felicitările au fost primite în numele suveranilor de către prefect la Palatul Municipal, la orele prânzului. Prin grija Primăriei orașului, a fost contractată o trupă de muzicanți, care a întreținut atmosfera în Grădina Publică. Ziua s-a încheiat cu o retragere militară cu torțe. La această defilare au participat soldați din Regimentul Putna nr. 10, 2 Geniu, 11 Artilerie și 1 Cetate ¹⁴⁵.

An după an, sărbătorile naționale au fost marcate de putneni prin mari festivități. Cele mai fastuoase ceremonii s-au desfășurat cu ocazia zilei de 10 Mai. O confirmă marea paradă organizată în oraș la 10 Mai 1897. Defilarea a debutat cu elevii școlilor primare, continuând cu orfelinatul, liceul și terminându-se cu trupele din garnizoană. Din programul zilei nu au lipsit muzicile militare, retragerea cu torțe, artificiile, iluminarea stradală, dar nici Tedeumurile săvârșite atât la Biserica Domnească, cât și la Templul israelit. Ediliile orașului au alocat de fiecare dată sume mari din bugetul localității pentru ca această sărbătoare a românilor să fie an de an mai strălucitoare. Toate aceste eforturi susținute ale oficialităților și simplilor cetățeni au demonstrat în fiecare an marea dragoste și eternul respect al putnenilor față de Carol I , regele românilor ¹⁴⁶.

Vreme de câteva decenii , ziua de 24 Ianuarie, sărbătorită cu mare fast în anii domniei lui Cuza, ca o adevărată zi națională, a fost dată uitării. Pe plaiuri vrâncene, 24 Ianuarie a îmbrăcat o conotație aparte, mai ales după ce la 15 aprilie 1880 , Gimnaziul din Focșani a primit prin Decret Domnesc semnat de Carol I, numele de „Unirea” ¹⁴⁷. Prin hotărârea consiliului profesoral s-a decis ca ziua de 24 Ianuarie să se serbeze ca sărbătoare specială școlastică.

¹⁴⁵ *Ibidem*, f. 27.

¹⁴⁶ A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 4 / 1897, f. 8.

¹⁴⁷ V. Haneș, *Închinarea Liceului Unirea*, Focșani, 1916, p. 47.

A 41-a aniversare a Unirii Principatelor Române și a patronului Liceului „Unirea”, a fost celebrată la 24 Ianuarie 1900, după toate regulile unei sărbători naționale ¹⁴⁸. Ziua a debutat cu un Tedeum oficiat de către protoereul județului la orele 9 ³⁰, la Biserica „Sfântul Ioan”; la Tedeum au luat parte reprezentanți ai autorităților civile și militare, ai corpului profesoral din Focșani, elevi și simplii cetățeni. Serbarea scolastică a continuat în sala mare a Liceului „Unirea”. Cuvântul de deschidere a aparținut directorului liceului, Constantin Calmuschi. A urmat un program de cântece patriotice interpretate de corul liceului. Din piepturile tinerilor liceeni au răsunat imnuri emoționante ca: „Hora Unirii”, „Din Carpați” și „Deșteaptă-te române” ¹⁴⁹.

Focșănenii au marcat și în 1900 prin deja tradiționalele Tedeumuri, urmate de onoruri militare, atât proclamarea regatului la 14 Martie, cât și ziua de naștere a regelui Carol I, la 8 Aprilie 1900 ¹⁵⁰. Dat fiind că ziua de 8 Aprilie a coincis în acel an cu Sâmbăta Paștelui, dorința regelui a fost ca aniversarea să fie sărbătorită în Duminica Paștelui, iar Tedeumul aniversar să fie oficiat în noaptea de sâmbătă 8 spre duminică 9 aprilie, după slujba Sfintei Învieri ¹⁵¹.

Ca în fiecare an, la 24 aprilie, focșănenii de rând, alături de prefectul V. Apostoleanu și alte înalte oficialități, au fost prezenți la Tedeumul oficiat în onoarea onomasticii reginei Elisabeta, la Biserica Sfântul Ioan ¹⁵². Cu această ocazie a avut loc și sfințirea drapelului Școlii Primare de Băieți nr. 4, al cărei patron spiritual era regina Elisabeta ¹⁵³.

Festivitatea de 10 Mai a fost și în acest an cea mai somptuoasă. După tradiție, la revărsatul zorilor, 21 de salve de tun au anunțat marea sărbătoare. Ziua a continuat cu oficierea Tedeumului la

¹⁴⁸ A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 3 / 1900, f. 2.

¹⁴⁹ *Ibidem*, f. 3.

¹⁵⁰ *Ibidem*, f. 4.

¹⁵¹ *Ibidem*, f. 6.

¹⁵² *Ibidem*, f. 9.

¹⁵³ *Ibidem*, f. 10.

Biserica „*Sfântul Ioan*”, urmată de defilarea trupelor. Din programul zilei nu au lipsit felicitările pentru Rege, primite de prefect la Palatul Administrativ. Spre seară, sărbătoarea s-a mutat în Grădina Publică, unde muzica a cântat până târziu în noapte spre deliciul celor prezenți. Retragerea militară cu torțe și marele foc de artificii, au reprezentat punctul culminant al acestor festivități care s-au prelungit până spre miezul nopții ¹⁵⁴.

Luna iunie a anului 1900, aducea multă tristețe în sufletul regelui Carol I. Decesul mamei sale, principesa Josefina, a întristat inimile tuturor românilor aflați mereu aproape de marele domnitor. Clopotele bisericilor au bătut cu jale la 10 iunie 1900, în memoria răposatei. La Focșani, parastasul pentru principesa Josefina, s-a desfășurat la orele 11 ³⁰, la Biserica „*Sfântul Ioan*”, în prezența autorităților ¹⁵⁵. În aceeași zi, pleca spre Sigmaringen, o telegramă de condoleanță semnată de primarul Dimitrie F. Caian, în numele tuturor locuitorilor orașului Focșani, care împărtășeau durerea suveranului lor ¹⁵⁶.

Un nou Tedeum s-a înălțat spre cer din Biserica „*Sfântul Ioan*” din Focșani la 11 august 1900, pentru ziua de naștere a principelui moștenitor Ferdinand ¹⁵⁷. Imnuri de slavă s-au înălțat în aceeași biserică și la 30 August și 28 Noiembrie, întru veșnica odihnă a eroilor căzuți pentru independența neamului românesc ¹⁵⁸.

Calendarul sărbătorilor naționale a debutat și la început de secol XX cu celebrarea zilei regatului României, pe 14 Martie 1901. Manifestări entuziaste au avut loc în toate localitățile țării. Și cum orașul de pe Milcov a demonstrat de atâtea ori că acordă o mare importanță zilelor de sărbătoare, pe 14 Martie 1901, toată suflarea târgului, în frunte cu prefectul Nicolae Săveanu și primarul Iorgu G.

¹⁵⁴ *Ibidem*, f. 12.

¹⁵⁵ *Ibidem*, f. 18.

¹⁵⁶ *Ibidem*, f. 20.

¹⁵⁷ *Ibidem*, f. 21.

¹⁵⁸ *Ibidem*, f. 23.

Poienaru ¹⁵⁹ s-au adunat la Biserica Catedrală „Sfântul Ioan”, pentru oficierea Tedeumului ¹⁶⁰.

Zilele de naștere și onomastice ale suveranilor României din 8 și 24 Aprilie 1901, au provocat la Focșani noi valuri de entuziasm.. Pentru a marca cum se cuvine aceste zile, oficialitățile orașului în frunte cu înalții prelați ai Bisericii au inclus în program oficierea unui Tedeum la Biserica „Sfântul Ioan”, urmat de onoruri militare ¹⁶¹.

Cea mai mare sărbătoare a românilor - 10 Mai, s-a bucurat și în acest an de o organizare desăvârșită din partea mai marilor județului Putna. Nu au lipsit din programul zilei salvele de tun din zori, Tedeumul, felicitările de la Palatul Municipal și nici iluminarea stradală. Bine - cunoscuta defilare de 10 Mai s-a bucurat în acest an de o organizare desăvârșită. Au defilat pe rând, școlile primare, apoi liceul și, la final, trupele din garnizoană. Autoritățile au admirat parada dintr-o tribună specială, în timp ce pentru publicul de rând s-a amenajat o altă tribună, în care au luat loc cei care și-au achiziționat din timp un bilet de la Prefectura orașului. Între orele 14 – 15 ³⁰, pe platoul din fața Cazarmii, în acompaniamentul muzicii Regimentului Putna nr. 10, cei prezenți au putut asista la un joc de oină între liceenii focșăneni. Ceremoniile au continuat la orele 15 ³⁰ cu o reprezentație teatrală la Regimentul de Geniu și au atins punctul culminant odată cu retragerea militară cu torțe de la orele 20, care a parcurs Bulevardul Carol, Strada Cuza-Vodă, Strada Centrală și Strada Mare a Unirii. Serbarea a continuat în Grădina Publică cu muzica militară și a fost încununată de un uriaș foc de artificii ¹⁶².

Sâmbătă, 11 august 1901, din Catedrala „Sfântul Ioan” s-au înălțat spre ceruri rugi pentru ziua de naștere a principelui moștenitor

¹⁵⁹ **Iorgu G. Poienaru** a fost primar între 29 aprilie 1901 – 22 decembrie 1904, 1 octombrie 1907 – 5 ianuarie 1911 și președinte al Comisiei Interimare între 19 februarie – 28 aprilie 1901 și 29 ianuarie 1922 – 19 aprilie 1926 (Maria Dumitrescu, Horia Dumitrescu, *op. cit.*, p. 220 - 221).

¹⁶⁰ A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 5 / 1901, f. 1.

¹⁶¹ *Ibidem*, f. 3.

¹⁶² *Ibidem*, f. 6.

Ferdinand ¹⁶³. Nici Eroii Neamului nu au fost dați uitării; la 30 August și 28 Noiembrie 1901, clopotele bisericilor din județ chemându-i la slujbă pe toți cei care păstrează o vie amintire bravilor putneni căzuți la datorie pe câmpurile de luptă ale Războiului de Independență. Solemnități similare s-au desfășurat și la Focșani în prezența autorităților, pe 30 August la Biserica „*Sfântul Ioan*” ¹⁶⁴, iar pe 28 noiembrie la Capela Militară ¹⁶⁵.

Anul 1902 a debutat în Focșani cu organizarea serbării zilei de 24 Ianuarie. Ca în fiecare an, corpul profesoral al Liceului „*Unirea*” a organizat festivități somptuoase care au fost precedate de oficierea Tedeumului. Programul zilei a continuat cu defilarea elevilor pe Bulevardul Școalelor și a culminat cu serbarea scolastica de la Liceul „*Unirea*”. Programul dedicat Unirii a fost foarte variat. Asistența s-a delectat cu recitări de poezie, imnuri patriotice interpretate de corul Liceului, cu un recital de vioară și chiar cu dramatizarea piesei de teatru a lui Vasile Alecsandri „*Ovidiu*”. Din auditoriu au făcut parte, alături de directorul liceului Constantin Calmuschi, primarul orașului Iorgu Poienaru și un reprezentant al Ministerului Instrucțiunii Publice ¹⁶⁶.

Prin Tedeum și onoruri militare au fost punctate și în 1902 zilele de 14 Martie, 8 și 24 Aprilie, 10 Mai și 28 Noiembrie, demonstrându-se încă o dată prețuirea focșănenilor față de familia regală ¹⁶⁷.

Ziua Regatului României, dar și zilele de naștere ale membrilor familiei regale, alături de comemorările luptelor de peste Dunăre din 1877, au fost marcate și în 1903, prin mari festivități naționale, în toate localitățile țării.

Serbarea zilei de 24 Ianuarie 1903, devenită de acum tradiție a debutat printr-un Tedeum, a continuat cu defilarea elevilor. Liceul „*Unirea*” s-a ridicat și în acest an la înălțimea așteptărilor celor

¹⁶³ *Ibidem*, f. 24.

¹⁶⁴ *Ibidem*, f. 25.

¹⁶⁵ *Ibidem*, f. 27.

¹⁶⁶ *Ibidem*, dosar nr. 4 / 1902, f. 6.

¹⁶⁷ *Ibidem*, f. 31.

prezenți, printr-un program artistic foarte variat din care nu au lipsit Imnul Regal, cântecele patriotice, dansurile populare și nici recitățile de poezie ¹⁶⁸.

Cea mai așteptată sărbătoare a anului, ziua de 10 Mai, a beneficiat și în 1903 de o organizare impecabilă. Pe lângă Tedeum și parada mult așteptată, focșănenii prezenți la această mare sărbătoare națională au putut asista la orele 16, la un moment artistic organizat la Cazarma Regimentului 2 Geniu. Militarii au fost și de această dată protagoniștii momentului cel mai așteptat - retragerea cu torțe. La lăsarea întinericului, petrecerea s-a mutat în Grădina Publică și în grădina Prefecturii, unde fanfara militară și orchestra, i-au antrenat pe cei prezenți. Ziua s-a încheiat cu focul de artificii din Grădina „Sfântul Ioan” ¹⁶⁹.

Și în 1904, fiecare comemorare, aniversare și zi națională, a primit din partea putnenilor atenția cuvenită.

Comemorarea celor 400 de ani de la trecerea în neființă a marelui Ștefan, a reprezentat un nou prilej de sărbătoare. Conformându-se ordinelor ministrului Cultelor și Instrucțiunii Publice, Spiru Haret, oficialitățile județului Putna au decis ca ziua de 2 iulie 1904 să fie serbată cu toată solemnitatea cuvenită marelui domnitor, în toate școlile din județ ¹⁷⁰.

Luna octombrie a anului 1904 a oferit încă o dată focșănenilor prilejul de a-i întâmpina pe suveranii României, porniți într-o călătorie spre Iași. Trenul regal a poposit timp de 10 minute în Gara din Focșani, în dimineața zilei de 1 octombrie. Regele Carol I și regina Elisabeta, alături de principele Ferdinand, principesa Maria și principele Wilhelm de Hohenzollern, dar și micul principele Carol și mica principesa Elisabeta, au fost întâmpinați cu mare entuziasm de focșănenii veniți cu mic cu mare să-i salute pe membrii familiei regale ¹⁷¹.

¹⁶⁸ *Ibidem*, dosar nr. 4 / 1903, f. 4.

¹⁶⁹ *Ibidem*, f. 14.

¹⁷⁰ *Ibidem*, dosar nr. 5 / 1904, f. 5.

¹⁷¹ *Ibidem*, f. 28.

Pe 4 octombrie 1904, primarul Iorgu G. Poienaru publica o comunicare prin care aducea la cunoștința focșănenilor despre un nou popas al familiei regale la Focșani, în ziua de 6 octombrie la orele 3³⁰. Iată cum suna îndemnul primarului: „*Cetățeni, să ieșim cu toții întru întâmpinarea iubiților noștri suverani, salutându-le cu entuziasm trecerea prin orașul Unirii. Cu aceasta, cetățenii focșăneni vor avea prilejul să dovedească încă o dată iubirea și devotamentul lor către tron și dinastie*”¹⁷².

Anul 1907 aducea cu sine o acutizare a problemei agrare, care a atins punctul culminant în martie, prin izbucnirea unei mari răscoale țărănești care a cuprins, în scurt timp, întreaga țară. În ciuda acestor tensiuni care au afectat și județul Putna, autoritățile au decis ca toate zilele naționale să fie serbate ca și în anii anteriori. De departe cele mai grandioase ceremonii, au fost organizate la 10 Mai 1907. Orașul a fost împodobit cu ghirlande, lampioane și lumânări. Oficialitățile și cetățenii, îmbrăcați în haine de sărbătoare s-au rugat împreună pentru familia regală în cadrul Tedeumului săvârșit la Biserica „*Sfântul Ioan*”, la orele 10. Ceremonia religioasă a fost urmată de parada tradițională. Prin fața localului Primăriei au defilat în ordine, elevii Liceului „*Unirea*”, veteranii din județ, ofițerii și trupele din garnizoană. Organizatorii au interzis publicului și trăsurilor să mai circule după ora 9 pe porțiunea defilării. Ca în fiecare an, s-au amenajat tribune pentru accesul cetățenilor la defilare. La orele 16³⁰, cei prezenți în Grădina Publică au avut ocazia să aplaude prestația elevilor din Focșani, în cadrul unei serbări școlastice dedicată mării sărbători naționale. Din programul zilei nu au lipsit retragerea militară cu torțe, muzica fanfarei și nici focurile de artificii¹⁷³.

1908 a debutat din punctul de vedere al ceremoniilor oficiale cu marcarea Unirii de la 24 Ianuarie. Festivitățile au fost organizate ca în fiecare an de către conducerea Liceului „*Unirea*”¹⁷⁴. Ziua Regatului, de la 14 Martie, a fost punctată și în orașul de pe Milcov

¹⁷² *Ibidem*, f. 33.

¹⁷³ A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 48 / 1907, f. 7.

¹⁷⁴ *Ibidem*, dosar nr. 45 / 1908, f. 4.

prin Tedeum și onoruri militare ¹⁷⁵. Și ziua de naștere a regelui Carol I a fost salutată de focșăneni prin prezența numeroasă de la Biserica „Sfântul Ioan”, unde s-a săvârșit un ceremonial înălțător întru sănătatea suveranului României ¹⁷⁶. Catedrala „Sfântul Ioan” a devenit din nou neîncăpătoare pe 24 Aprilie de ziua Sfintei Elisabeta, onomastica Reginei ¹⁷⁷.

Sărbătoarea națională de 10 Mai a însuflețit din nou orașul Unirii. Tedeumul, defilarea trupelor, muzica fanfarei și artificiile, au marcat și în 1908, Ziua Regalității ¹⁷⁸.

Nici aniversarea zilei de naștere a principelui Ferdinand, nu a fost trecută cu vederea de către oficialitățile putnene, care au programat pentru ziua de 11 august 1908, un Tedeum și fastuoase ceremonii militare în onoarea moștenitorului coroanei României ¹⁷⁹.

Calendarul sărbătorilor oficiale, s-a încheiat și în 1908 cu Tedeumul oficiat pe 30 August întru cinstirea memoriei eroilor căzuți pe câmpurile de luptă ale Războiului de Independență ¹⁸⁰.

Anul 1909 a stat sub semnul împlinirii unei jumătăți de veac de la Unirea din 1859. Ziua de 24 Ianuarie, a recăpătat, 50 de ani mai târziu, toată strălucirea din anii domniei lui Cuza, redevenind una din sărbătorile cele mai dragi pentru sufletele românilor.

La 20 ianuarie 1909, sosea la Focșani o Circulară a președintelui Consiliului de Miniștri, Ion I. C. Brătianu prin care se aducea la cunoștința tuturor prefectilor din țară, programul serbării zilei de 24 ianuarie, a 50-a aniversare a Unirii: „În întreaga țară se va sărbători această zi prin autoritățile constituite. În seara zilei de 23 ianuarie, la orele 9, va avea loc o retragere cu facke și muzică, la care vor lua parte trupele din garnizoană. Revărsatul zilei de 24 ianuarie, va fi salutat în capitală de 21 salve de artilerie. La ora

¹⁷⁵ Ibidem, f. 6.

¹⁷⁶ Ibidem, f. 8.

¹⁷⁷ Ibidem, f. 10.

¹⁷⁸ Ibidem, f. 14.

¹⁷⁹ Ibidem, f. 17.

¹⁸⁰ Ibidem, f. 18.

10.30 se va oficia un serviciu religios de către Înalt Preasfinția Sa Mitropolitul Primat, însoțit de înaltul cler, în prezența Alteței sale principele Ferdinand al României, înconjurat de curtea regală și princiară. Vor asista la acest serviciu, domnul Președinte al Consiliului, domniile miniștri, președinții și vicepreședinții Adunărilor Legiuitoare, Înaltei Curți de Casație și Conturi, membrii ai Academiei Române, corpul profesoral, curțile și tribunalele, autoritățile administrative și militare, primarul capitalei cu Consiliul Comunal și Camera de Comerț. În timpul când se va cânta Tedeumul, toate clopotele bisericilor din București vor fi puse în mișcare. Detașamentele din toate armeele, cu drapelurile lor, vor ocupa curtea Mitropoliei. După terminarea ceremoniei, Alteța sa principele moștenitor va primi defilarea trupelor aflate în paradă. Toate edificiile publice vor fi decorate și iluminate. Seara vor avea loc reprezentațiuni populare și gratuite la teatrele naționale. În aceeași zi, la orele 10³⁰ se va oficia un serviciu religios în toate comunele urbane din țară, la care vor asista autoritățile locale. Ziua Unirii se va sărbători în toate școlile după programe anume, care se vor face în fiecare localitate prin inițiativa ministrului Cultelor și Instrucțiunii”¹⁸¹.

Orașul Unirii s-a ridicat la înălțimea numelui care i-a fost atribuit și a organizat ceremonii fastuoase cu ocazia celor 50 de ani de Unire, care au durat trei zile. Un rol important în organizarea acestei sărbători i-a revenit Liceului „Unirea”. Ceremoniile au debutat pe 23 ianuarie 1909, la orele 16³⁰, cu un program pregătit de Societatea de lectură a elevilor Liceului „Unirea”. Asistența s-a putut delecta cu imnuri naționale interpretate de corul bărbătesc și cu arii celebre, puse pe strune de orchestra liceului. Din program nu au lipsit dansurile populare și nici luările de cuvânt ale elevilor pe tema Unirii. Totul a culminat cu „Hora Unirii”, dansată de elevi și urmată de o retragere cu torțe.

Ziua aniversară de 24 Ianuarie a debutat cu un Tedeum săvârșit la orele 10³⁰ la Biserica Catedrală „Sfântul Ioan”, urmat de defilarea elevilor. Festivitățile au continuat în sala Liceului „Unirea”.

¹⁸¹ *Ibidem*, dosar nr. 51 / 1909, f. 4.

Serbarea a fost deschisă de Imnul Regal, în interpretarea corului Liceului. Asistența aleasă, formată din prefectul județului, primarul orașului Focșani, consilieri și oficialități militare, au ascultat cu emoție vădită, conferința susținută de directorul Liceului „Unirea”, Teodor Iordănescu, intitulată sugestiv „Cum s-a făcut Unirea” și i-au aplaudat pe elevii care au recitat poezii patriotice, au interpretat imnuri înălțătoare și au jucat dansuri tradiționale. La final, cum era firesc, toți cei prezenți și-au dat mâna într-o uriașă Horă a Unirii ¹⁸². Ceremoniile au continuat și pe 25 ianuarie, cu serbarea școlilor primare și Orfelinatului din Focșani. Începând cu orele 9, cei prezenți au putut aplauda piesele teatrale, corurile școlare și jocurile naționale dar, și cuvântarea directoarei Școlii nr. 3 de Fete, intitulată „Asupra însemnătății zilei de 24 Ianuarie”. Festivitățile pentru public au început la orele 14 cu intonarea Imnului Regal. Au fost puse în scenă piesele de teatru „Unirea”, „Plevna” și „Dacia” și au fost interpretate cântece patriotice. Ioan I. Teodor, revizor școlar pentru clasa I a județului Putna, a ținut cuvântarea „Prin unire la viață și la mărire” ¹⁸³.

Zilele naționale de 8 și 24 Aprilie, 11 August și 30 August au fost marcate și în acest an, ca de fiecare dată prin Tedeum-uri și onoruri militare, iar marea sărbătoare de 10 Mai a beneficiat și în 1909 de o organizare impecabilă. Ceremoniile dedicate Zilei Regalității au fost completate de mari serbări școlare. Liceul „Unirea” a marcat ziua națională prin conferința ținută de profesorul Atanasie Marosin, prin coruri și recitări școlare ¹⁸⁴. La orele 15 ³⁰, în Grădina Publică, școlile primare de băieți și fete au organizat un program artistic deosebit, onorând astfel mărețea sărbătoare ¹⁸⁵.

Iubirea și devotamentul față de suveranii României, au fost demonstrate încă o dată de către orășenii din Focșani reprezentați de primarul Iorgu Poienaru, prin telegrama trimisă la Sinaia, pe

¹⁸² *Ibidem*, f. 6.

¹⁸³ *Ibidem*, f. 7.

¹⁸⁴ *Ibidem*, f. 13.

¹⁸⁵ *Ibidem*, f. 15.

2 noiembrie 1909, cu ocazia aniversării a 40 de ani de căsătorie a regelui Carol cu regina Elisabeta ¹⁸⁶.

De-a lungul istoriei, România a avut mai multe zile naționale. Prima dintre ele, 24 Ianuarie, a fost sărbătorită ca Zi Națională din 1859 până în 1866, pe toată durata domniei lui Alexandru Ioan Cuza. Odată cu schimbarea regimului politic și cu urcarea pe tronul României a lui Carol, ziua de 24 Ianuarie a fost înlocuită cu 10 Mai, zi care preamărea Rădătul și Monarhia. Ziua Națională de 10 Mai, era în fapt o zi explicit a regalității. Dacă sub domnia lui Carol I (1866 - 1914), 10 Mai a fost sărbătorită prin mari festivități, sub Ferdinand I, semnificațiile zilei de 10 Mai au fost trecute zilelor ce aminteau de Marea Unire, împlinită sub domnia sa sau încoronării de la Alba Iulia din 15 octombrie 1922. Odată cu Carol al II-lea, ziua de 8 Iunie, ziua revenirii sale în țară și a urcării pe tron a căpătat dimensiunile unei mari sărbători naționale.

Din 1947, comuniștii au interzis sărbătoarea națională de 10 Mai, păstrând doar sărbătoarea de 9 Mai, cu semnificații mult denaturate în primii ani ai Republicii Populare. Se ignorau meritele regalității în proclamarea Independenței din 1877, exacerbandu-se rolul armatelor sovietice. Accentele sărbătorii se puneau pe marcarea victoriei Națiunilor Unite împotriva hitlerismului. În perioada regimului comunist, ziua națională a fost sărbătorită la 23 August, marcând astfel eliberarea României de sub ocupație nazistă și instaurarea puterii comuniste.

După 1989, mai precis din iulie 1990, a fost adoptată ca Zi Națională a României, ziua de 1 Decembrie, ziua Marii Uniri de la Alba Iulia din 1918, care se sărbătorește și în prezent ca Zi Națională.

¹⁸⁶ *Ibidem*, f. 23.